

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Διεύθυνση: Rue des Petits Carmes 6, B-1000, Bruxelles

Τηλέφωνο: +322-5455506, Fax: +322-5455508, e-mail: ecocom-brussels@mfa.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ αριθ. 107
11/11-20/11/2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

1. Επιχειρηματική Διάσκεψη Κορυφής 2020, Βρυξέλλες, 16–17 Νοεμβρίου 2015	σελ. 2
2. Θετικά βλέπει ο ΟΟΣΑ την βελγική φορολογική μεταρρύθμιση	σελ. 3
3. Ειδήσεις από τον ενεργειακό κλάδο	σελ. 4
4. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις	σελ. 4
5. Μεγέθυνση της αγοράς καταναλωτικών ειδών κατά το τρίτο τρίμηνο τρέχοντος έτους	σελ. 8
6. Έγκριση του σχεδίου βελγικού προϋπολογισμού του 2016 από την Ευρ. Επιτροπή	σελ. 8
7. Εγκρίθηκε η ιδιωτικοποίηση των Proximus και Bpost	σελ. 9

1. Επιχειρηματική Διάσκεψη Κορυφής 2020, Βρυξέλλες, 16–17 Νοεμβρίου 2015

Στο διάστημα 16-17 Νοεμβρίου τ.ε. έλαβε χώρα στο Κέντρο Καλών Τεχνών των Βρυξελλών (Bozar) ευρωπαϊκή επιχειρηματική Διάσκεψη Κορυφής που διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (CSR Europe), με σκοπό την προβολή, ενημέρωση και δικτύωση μεταξύ επιχειρηματικών ομίλων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, Ευρωπαίων αξιωματούχων και νέων οι οποίοι βρίσκονται στο στάδιο εισόδου στην αγορά εργασίας. Η Διάσκεψη τέλεσε υπό την αιγίδα και την στήριξη του Βασιλιά του Βελγίου Φιλίππου, του Προέδρου της Ευρ. Επιτροπής Jean-Claude Juncker και του Προέδρου του Ευρ. Κοινοβουλίου Martin Schultz. Η διήμερη Διάσκεψη περιέλαβε πολυάριθμα πάνελ συζητήσεων, αποτελούμενα από Ευρωπαίους Επιτρόπους, αξιωματούχους των ευρωπαϊκών θεσμών, υψηλόβαθμα στελέχη μεγάλων ευρωπαϊκών επιχειρηματικών ομίλων, ή διεθνών επιχειρηματικών ομίλων με δραστηριότητα στην Ευρώπη, 15 παράλληλα θεματικά εργαστήρια και εκδηλώσεις, Ευρωπαϊκό Χωριό και εκθεσιακό χώρο παρουσίασης πρωτοβουλιών, ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Η έμφαση της Διάσκεψης –η οποία σηματοδότησε τα 20 χρόνια από το ξεκίνημα του διεθνούς δικτύου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη– επικεντρώθηκε στην εταιρική κοινωνική ευθύνη κυρίως στους τομείς της απασχόλησης, και δη της απασχόλησης των νέων, και της εκπαίδευσης / επαγγελματικής κατάρτισης, αλλά και σε θεματικούς κλάδους όπως ο ρόλος των επιχειρήσεων στην βιώσιμη ανάπτυξη, η επιχειρηματική ηθική, η δημοσίευση μη οικονομικών αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων, το μέλλον της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Την δεύτερη ημέρα της Διάσκεψης, παρουσία του Βασιλιά του Βελγίου, του Προέδρου του Ευρ. Κοινοβουλίου και της Βελγίδας Επιτρόπου που είναι αρμόδια για τα θέματα της απασχόλησης, Marianne Thyssen (η οποία

εκπροσώπησε τον Πρόεδρο της Ευρ. Επιτροπής), κηρύχθηκε η εκκίνηση υλοποίησης του νέου «Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τη Νεότητα» (“European Pact for Youth”) και την απασχόληση. Πρόκειται για κοινή πρωτοβουλία της Ευρ. Επιτροπής και των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων που δραστηριοποιούνται στον χώρο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης με σκοπό την ανάληψη αμοιβαίων δεσμεύσεων έχοντας ως στόχους την ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ επιχειρηματικής και ακαδημαϊκής κοινότητας ώστε να βελτιωθούν οι προοπτικές απασχόλησης για τους νέους και ένταξής τους στην εργασία, την βελτίωση του επιπέδου επαγγελματικής κατάρτισής τους, αλλά και την διαμόρφωση κοινοτικών και εθνικών πολιτικών κατάρτισης με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης.

Αξιόλογη υπήρξε η ελληνική συμμετοχή στην Διάσκεψη, με αντιπροσωπεία πλησίον των 20 εκπροσώπων του ελληνικού δικτύου εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (CSR Hellas), με επικεφαλής την Πρόεδρο του ελληνικού δικτύου κα Μαρία Αλεξίου, Διευθύντρια Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της μεγάλης ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας TITAN. Σημειώνουμε ότι το ελληνικό δίκτυο συμμετείχε στην Διάσκεψη με δύο περίπτερα, ένα σε κάθε ειδική ενότητα του εκθεσιακού χώρου. Συγκεκριμένα, στην ενότητα με τίτλο «Ευρωπαϊκό Χωριό» (European Village), στο περίπτερο του ελληνικού δικτύου προβλήθηκε αφ’ ενός η 15ετής ιστορία του και αφ’ ετέρου πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος “Growing on Ethics”, καθώς και του 2^{ου} φοιτητικού διαγωνισμού για την εταιρική κοινωνική ευθύνη με τίτλο «Νίκος Αναλυτής», με την παρουσία στο περίπτερο 10 Ελλήνων φοιτητών που συμμετείχαν στις τρεις ομάδες που βραβεύθηκαν για τις εργασίες τους. Στην ενότητα με τίτλο «Χώρος Αγοράς» (Marketplace), στο περίπτερο του ελληνικού δικτύου πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις συγκεκριμένων πρωτοβουλιών, δράσεων ή/και προγραμμάτων που υλοποιούν επιχειρήσεις-μέλη του (TITAN, ΕΛΠΕ, Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, McCain και QualityNet). Επιπλέον, αξιολογότατη υπήρξε

η ελληνική παρουσία σε κεντρικό πάνελ συζήτησης το πρωί της δεύτερης ημέρας, με τίτλο "Aligning the Stars – Business, schools and youth: debating the experience of youth with businesses", του Διευθύνοντα Συμβούλου του ΤΙΤΑΝΑ, κ. Δ. Παπαλεξόπουλου και της βραβευθείσας στο πλαίσιο του ανωτέρω διαγωνισμού Ελληνίδας φοιτήτριας κας Β. Ποντικίδου. Η ελληνική παρέμβαση επικεντρώθηκε στην εμπειρία του ομίλου ΤΙΤΑΝΑ από διάφορα projects εταιρικής κοινωνικής ευθύνης –με έμφαση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη- που υλοποιεί μέσω των θυγατρικών του σε χώρες της ΝΑ Ευρώπης, ενώ επισημάνθηκε η ανάγκη εξάπλωσης του διεθνούς δικτύου εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, πέραν των μεγάλων διεθνών επιχειρηματικών ομίλων, και στις μεσαίου και μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις, που αποτελούν τους κορμούς των εθνικών οικονομιών. Σημειώνουμε επίσης την προβολή, στο περίπτερο της канаδικής πολυεθνικής εταιρείας κατεψυγμένων προϊόντων πατάτας McCain, ειδικού προγράμματος, με τίτλο «Καρπός Φροντίδας», υποστήριξης Ελλήνων μικροκαλλιεργητών πατάτας στην μικρή συνοριακή κοινότητα Νότια της Πέλλας. Ο προϊστάμενος του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Βρυξελλών, Π. Γκάσιος, ο οποίος προσκλήθηκε στην Διάσκεψη από το ελληνικό δίκτυο εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, παρακολούθησε σημαντικό μέρος των διήμερων εργασιών της, ενώ είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει και ανταλλάξει απόψεις με τους εκπροσώπους της, εκφράζοντας την διαθεσιμότητα του Γραφείου για παροχή συνδρομής σε μελλοντικές εδώ δραστηριότητες του δικτύου.

2. Θετικά βλέπει ο ΟΟΣΑ την βελγική φορολογική μεταρρύθμιση

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ για την βελγική οικονομία, όπως αυτές παρουσιάζονται στην έκθεση του οργανισμού «Οικονομικές προοπτικές 2015», η αποφασισθείσα και υλοποιούμενη φορολογική μεταρρύθμιση θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της βελγικής οικονομίας και την ενίσχυση της απασχόλησης, καθώς

επίσης την μείωση του δημοσίου χρέους και των φορολογικών βαρών του παραγωγικού συντελεστή εργασία. Ο ΟΟΣΑ συμφωνεί με την μετατόπιση του φορολογικού βάρους προς την κατανάλωση και το κεφάλαιο, επισημαίνει ωστόσο ότι σε περίπτωση που αυτή δεν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, η βελγική κυβέρνηση πρέπει να είναι έτοιμη να αναλάβει διορθωτικά μέτρα. Όπως επισήμανε εξάλλου ο Οργανισμός, απαιτούνται περισσότερες μεταρρυθμίσεις, ιδιαίτερα στα πεδία διαμόρφωσης του επιπέδου των αμοιβών, αλλά και επαγγελματικής κατάρτισης ευάλωτων τμημάτων του εργατικού δυναμικού.

Ο ΟΟΣΑ αναμένει ότι θα υπάρξει σταδιακή ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης στο Βέλγιο, υποστηριζόμενη από έναν ισχυρό και με καλές χρηματοοικονομικές προοπτικές ιδιωτικό τομέα, καθώς και από την άνοδο των εξαγωγών που εκτιμάται ότι θα επηρεαστούν θετικά από μία γενικευμένη ανάκαμψη των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Παρ' όλα αυτά, φαίνεται ότι στο στόχαστρο του Οργανισμού βρίσκεται το καθεστώς ευνοϊκής φορολόγησης των εταιρικών αυτοκινήτων στο Βέλγιο, ως παράγοντας που εμποδίζει την χώρα να μειώσει τις εκπομπές ρύπων με επιπτώσεις φαινομένου του θερμοκηπίου. Ο ΟΟΣΑ τάσσεται υπέρ μίας γενικευμένης μείωσης των διαφόρων επιδομάτων που χορηγούνται στον τομέα των μεταφορών, συμπεριλαμβανομένου του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος για τα εταιρικά αυτοκίνητα, που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη πρακτική στην περιφέρεια της Φλάνδρας. Σημειωτέον ότι μία ενδεχόμενη κατάργηση του φορολογικού πλεονεκτήματος που απολαμβάνουν τα εταιρικά αυτοκίνητα βρίσκει παντελώς αντίθετα δύο φλαμανδικά κόμματα που μετέχουν στον κυβερνητικό συνασπισμό Michel, και συγκεκριμένα το συντηρητικό / εθνικιστικό N-VA και το φιλελεύθερο OpenVLD. Ο Οργανισμός τάσσεται τέλος υπέρ μίας αποτελεσματικής επιβολής υψηλότερων, οικολογικών τελών κυκλοφορίας, ιδιαίτερα στις αστικές ζώνες, με σκοπό την μείωση των ρύπων και την καλύτερη ποιότητα του αέρα.

3. Ειδήσεις από τον ενεργειακό κλάδο

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα των μέσων Νοεμβρίου, η βελγική ομοσπονδιακή κυβέρνηση εντατικοποίησε το τελευταίο διάστημα την διαδικασία διαβουλεύσεων προκειμένου να φθάσει σε μία οριστικοποίηση των όρων της σύμβασης που θα πρέπει να υπογραφεί με την Electrabel – τον μεγάλο ενεργειακό πάροχο του Βελγίου– μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου προκειμένου να παραταθεί η λειτουργία των πυρηνικών σταθμών Doel 1 και 2 κατά μία δεκαετία. Βασικό ζήτημα που απασχολεί την ομοσπονδιακή κυβέρνηση είναι το ύψος της ετήσιας εισφοράς που θα καταβάλλει ο ενεργειακός όμιλος στο κράτος, ανάλογα με κέρδη που θα πραγματοποιεί από την χρήση των πυρηνικών σταθμών. Θυμίζουμε ότι στα τέλη Ιουλίου τρέχοντος έτους είχε επέλθει συμφωνία στις διαπραγματεύσεις της Electrabel με την κυβέρνηση¹, τόσοσον αφορά την επιμήκυνση της λειτουργίας των 2 αντιδραστήρων, όσο και την προς τα κάτω αναθεώρηση του φόρου πυρηνικής ενέργειας, στα 200 εκατ. € για το 2015 και στα 150 εκατ. € για το 2016. Είχε συμφωνηθεί επίσης ότι από το 2017 η Electrabel θα καταβάλλει στο βελγικό κράτος μία σταθερή ετήσια εισφορά της τάξεως των 20 εκατ. € για τους δύο αντιδραστήρες, ενώ θα υπάρξει παράλληλα επιμερισμός των κερδών από την χρήση τους, πέραν ενός κατωφλίου τιμής ανά MWh.

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, η πηγή των ενδοκυβερνητικών διαφωνιών έγκειται στην μη συμφωνία επί του ακριβούς σχήματος επιμερισμού των κερδών από τους υπόλοιπους πυρηνικούς σταθμούς (ήτοι τους Doel 3 και 4, καθώς και τους Tihange 2 και 3) και η απαίτηση, κυρίως από πλευράς των φλαμανδικών συνιστωσών της κυβέρνησης, να τεθούν κατώτατα όρια ετήσιων εσόδων για το κράτος από την συνεισφορά της Electrabel –που σημειωτέον θα ανέρχεται σε ποσοστό 40% επί των κερδών– στο επίπεδο των 150 εκατ. €.

Όπως εξάλλου σημείωσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος, στις 17 Νοεμβρίου η βελγική αρχή ελέγχου πυρηνικής ενέργειας

¹ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 3 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 96.

(AFCN) ενέκρινε την επανέναρξη της λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων Doel 3 και Tihange 2, οι οποίοι είχαν αδρανοποιηθεί εξαιτίας τεχνικών προβλημάτων από τον Μάρτιο του 2014². Σύμφωνα με τα οικονομικά δημοσιεύματα, η επανεκκίνηση –πιθανότατα στα μέσα Δεκεμβρίου– των δύο εν λόγω αντιδραστήρων, έχει εγείρει ενδοκυβερνητικό ζήτημα αναφορικά με την σκοπιμότητα χρονικής επιμήκυνσης της λειτουργίας των αντιδραστήρων Doel 1 και 2 κατά μία δεκαετία. Το εν λόγω ζήτημα έχει εγερθεί από τα φλαμανδικά χριστιανοδημοκρατικό και φιλελεύθερο κόμματα (CD&V και OpenVLD).

Από πλευράς ομοσπονδιακής κυβέρνησης, επισημάνθηκε ότι η επανεκκίνηση των πυρηνικών σταθμών Doel 3 και Tihange 2 δημιουργεί νέα δεδομένα, και συνεπώς η κυβέρνηση προτίθεται να επανεξετάσει την επιμήκυνση της λειτουργίας των αντιδραστήρων Doel 1 και 2.

Επισημαίνουμε τέλος ότι η κυβέρνηση Michel κατέληξε σε συμφωνία επί νέου καθεστώτος κρατικών επιδοτήσεων των offshore αιολικών πάρκων, το οποίο θα σημάνει χαμηλότερο ύψος ενισχύσεων προς τις επιχειρήσεις του κλάδου. Το νέο σύστημα ενισχύσεων αντιπροσωπεύει, σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα, συνολική δημοσιονομική εξοικονόμηση ύψους 50 εκατ. € μέχρι το έτος 2021.

4. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις

Χρηματιστήριο Βρυξελλών: Η εβδομάδα 9-13 Νοεμβρίου τελείωσε με τον δείκτη BEL 20 να κλείνει στις 3.603,18 μονάδες, σημειώνοντας εβδομαδιαία πτώση της τάξεως του 1,26%, εν μέρει εξαιτίας απογοητευτικών οικονομικών αποτελεσμάτων ορισμένων επιχειρήσεων που μετέχουν στον δείκτη. Σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, πρόκειται για την χειρότερη εβδομάδα για την εξέλιξη του δείκτη BEL 20, από τις αρχές Σεπτεμβρίου. Νέα εβδομαδιαία πτώση

² Βλ. και παλαιότερες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατη εκείνην του άρθρου 5 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 103.

σημείωσε η μετοχή της τράπεζας Delta Lloyd (-7,88% στα 6,58 €), καθώς επίσης και των εταιρειών Bekaert (-5,37% στα 25,44 €) και Bpost (-4,25% στα 22,87 €), ενώ μικρή ανάκαμψη σημείωσε η μετοχή του μεγάλου ομίλου εμπορίας οχημάτων D'Teteren (+1,73% στα 30,33 €). Σημειώνουμε ότι στις 19 Νοεμβρίου, ο δείκτης BEL 20 πέρασε πάνω από το κατώφλι των 3.700 μονάδων, κλείνοντας στις 3.701,84 μονάδες.

Κατά το διάστημα μέσων Οκτωβρίου – μέσων Νοεμβρίου τρέχοντος έτους, σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, οι αξίες των μετοχών που απαρτίζουν τον δείκτη BEL 20 εμφάνισαν μέσο ρυθμό αύξησης της τάξεως του 2,7%. Τις ισχυρότερες ανόδους σημείωσαν οι μετοχές των εταιρειών UCB (φαρμακευτική, +19%), Delhaize (λιανεμπόριο, +12%) και AB InBev (ζυθοποιία, +11,5%). Από την άλλη πλευρά, τις μεγαλύτερες πτώσεις σημείωσαν οι μετοχές των εταιρειών Solvay (-19%), Delta Lloyd (-13%) και D'Teteren (-9%). Σύμφωνα με τους χρηματιστηριακούς αναλυτές, το δυναμικό ανόδου του δείκτη κατά το προσεχές δωδεκάμηνο κινείται στο επίπεδο του 8,6% ³ (έναντι 12,7% στα μέσα Οκτωβρίου).

Οικονομικό σκάνδαλο ταλανίζει το ομοσπονδιακό Υπουργείο Μεταφορών ("Galantgate"): Ιδιαίτερη δημοσιότητα και διαστάσεις έχει λάβει στο Βέλγιο το τελευταίο διάστημα σκάνδαλο αντικανονικής ανάθεσης από την Υπουργό Μεταφορών Jacqueline Galant στο δικηγορικό γραφείο Clifford νομικών μελετών σχετικών αφ' ενός με την αναθεώρηση του συστήματος κρατικών ενισχύσεων για τις αεροπορικές εταιρείες ⁴, καθώς και του νόμου χρηματοδότησης της κρατικής εταιρείας ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας (Belgocontrol), και αφ' ετέρου με τον φάκελο της μείωσης των επιπέδων θορύβου στις γειτνιάζουσες με το αεροδρόμιο Βρυξελλών περιοχές και του σχεδιασμού

³ Και στο 6,3% εάν εξαιρεθεί από τους υπολογισμούς ο τίτλος της ολλανδικής τράπεζας Delta Lloyd, ο οποίος εμφανίζει εδώ και αρκετούς μήνες ισχυρότατες πτωτικές τάσεις.

⁴ Βλ. προηγούμενες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατη εκείνη του άρθρου 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 103.

νέων τροχιών υπερπήσεων στην μητροπολιτική περιοχή των Βρυξελλών ⁵. Ερωτηματικά έχουν εγερθεί σε πολιτικό επίπεδο όσον αφορά την διαδικασία επιλογής του συγκεκριμένου δικηγορικού γραφείου χωρίς να διενεργηθεί διαγωνισμός, δεδομένου μάλιστα ότι, όπως ανέφερε ο βελγικός οικονομικός Τύπος, αυτό έχει τιμολογήσει πρόσφατα το βελγικό δημόσιο για τις υπηρεσίες που έχει προσφέρει στην διάρκεια του 2014 και του 2015. Σημειωτέον ότι η οικονομική διοίκηση του ομοσπονδιακού Υπουργείου Μεταφορών έχει αρνηθεί να πληρώσει τα εν λόγω τιμολόγια, συνολικού ύψους, σύμφωνα με τα οικονομικά δημοσιεύματα, πλησίον των 600 χιλ. €. Σημειωτέον ότι ο Βέλγος πρωθυπουργός Michel έχει παραλείψει της Υπουργού Galant στο προαναφερθέν ζήτημα, καλύπτοντάς την ωστόσο προς το παρόν πολιτικά.

Παρεμπιπτόντως αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα, στις 12 Νοεμβρίου το κίνημα πολιτών που τάσσεται υπέρ της μείωσης των υπερπήσεων της μητροπολιτικής περιοχής των Βρυξελλών, "Pas Question", κατέθεσε καταγγελία κατά του Βελγίου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, απαιτώντας την εκκίνηση διαδικασίας μη συμμόρφωσης προς την κοινοτική οδηγία 2002/49/CE για την εφαρμογή σχεδίου δράσης για την μείωση του θορύβου γύρω από τα αεροδρόμια. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του κινήματος, «το ομοσπονδιακό κράτος, το οποίο έχει την αρμοδιότητα διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας και θεσπίζει τις εναέριες οδούς, εμποδίζει την περιφέρεια των Βρυξελλών να θέσει σε ισχύ σχέδιο δράσης της για την μείωση των επιπέδων θορύβων που υπάρχει από το 2010». Το κίνημα ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την διεξαγωγή έρευνας για να εντοπισθούν τα αίτια που το Βέλγιο δεν θέτει σε εφαρμογή την ανωτέρω κοινοτική οδηγία.

Ο ιαπωνικός όμιλος Nippon Shokubai επενδύει 350 εκατ. € στην Αμβέρσα: Όπως σημείωσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος στις

⁵ Βλ. και παλαιότερες σχετικές αναφορές μας, κυρίως αυτήν του άρθρου 3 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 88.

12 Νοεμβρίου, ο ιαπωνικός πετροχημικός όμιλος Nippon Shokubai ξεκίνησε επίσημα τα έργα επέκτασης της εργοστασιακής του μονάδας στην περιοχή της Αμβέρσας. Ο ιαπωνικός όμιλος παράγει στην Αμβέρσα, η οποία αποτελεί βασικό κέντρο της ευρωπαϊκής πετροχημικής βιομηχανίας, υπεραπορροφητικά πολυμερή πλαστικά προϊόντα, που χρησιμοποιούνται κυρίως για πάνες νεογνών. Με το τέλος της φάσης κατασκευής, το έτος 2018, η μονάδα θα είναι σε θέση να παράγει 160.000 τόνους ετησίως (έναντι παραγωγικής δυναμικότητας 60.000 τόνων σήμερα) και αναμένεται να δημιουργηθούν 70 νέες θέσεις εργασίας. Το συνολικό ύψος της επένδυσης ανέρχεται, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, στα 350 εκατ. €.

Συγχώνευση των μεγάλων λιανεμπορικών ομίλων Ahold και Delhaize μέχρι τα μέσα του 2016: Στο πλαίσιο της πρόσφατης δημοσίευσης των τριμηνιαίων οικονομικών αποτελεσμάτων του, ο ολλανδικός λιανεμπορικός όμιλος Ahold επιβεβαίωσε την εκτίμησή του ότι η συγχώνευσή του με την βελγική αλυσίδα Delhaize θα ολοκληρωθεί στα μέσα του προσεχούς έτους⁶. Σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, το νέο εταιρικό σχήμα που θα προκύψει από την συγχώνευση, θα εμφανίζει συνδυασμένο ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 54 δις. €. Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία του τρίτου τριμήνου τρέχοντος έτους της Ahold, τα καθαρά κέρδη της αυξήθηκαν κατά 6,2% και ανήλθαν σε 189 εκατ. €, χάρη κυρίως στην αύξηση των online πωλήσεων και των μεριδίων αγοράς της αλυσίδας στην Ολλανδία. Ο κύκλος εργασιών της Ahold αυξήθηκε κατά 13% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014, ανερχόμενος στα 8,44 δις. €. Η μεγαλύτερη αύξηση των πωλήσεων του ομίλου πραγματοποιήθηκε στις ΗΠΑ, όπου ο κύκλος εργασιών του αυξήθηκε κατά 16,6% και οφείλεται βασικά στις ευνοϊκές ισοτιμίες του αμερικανικού δολλαρίου προς το ευρώ. Όπως σημείωσε ο οικονομικός Τύπος, σε σταθερούς συναλλαγματικούς όρους, οι συνολικές

πωλήσεις της Ahold κατά το τρίτο τρίμηνο αυξήθηκαν κατά μόλις 1,7%, ενώ στις ΗΠΑ μειώθηκαν κατά 1,4%.

Ομαδικές απολύσεις της Jet Airways στο αεροδρόμιο Βρυξελλών: Όπως επισήμανε ο βελγικός οικονομικός Τύπος στα μέσα Νοεμβρίου, η ινδική αεροπορική εταιρεία Jet Airways έχει πρόσφατα αποφασίσει την αποχώρησή της από τον αερολιμένα των Βρυξελλών (Zaventem) μέχρι το τέλος Μαρτίου του προσεχούς έτους. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, ο ινδικός ιδιωτικός αερομεταφορέας, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στο αεροδρόμιο Βρυξελλών από το 2007 και αποτελεί εκ των κύριων αεροπορικών εταιρειών (μαζί με τις Brussels Airlines και Thomas Cook) που κάνουν χρήση των υπηρεσιών του αεροδρομίου Βρυξελλών, πρόκειται να μετεγκαταστήσει τις δραστηριότητές του κατά πάσα πιθανότητα στο αεροδρόμιο Schiphol του Άμστερνταμ. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της εταιρείας για αποχώρηση από το αεροδρόμιο Βρυξελλών, ξεκίνησαν οι διαδικασίες ομαδικής απόλυσης 33 υπαλλήλων που απασχολεί η Jet Airways στο αεροδρόμιο Βρυξελλών. Ο βελγικός Τύπος σημείωσε επιπλέον ότι περίπου 300 ακόμη εργαζόμενοι απασχολούνται έμμεσα για την εταιρία στους τομείς αποσκευών και τροφοδοσίας (catering) και αναμένεται να επηρεαστούν –σε μικρότερο βαθμίο– από την αποχώρησή της από το αεροδρόμιο Βρυξελλών.

Ο βελγικός κατασκευαστικός όμιλος DEME υπογράφει νέες διεθνείς συμβάσεις αξίας 150 εκατ. €: Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα των μέσων Νοεμβρίου, ο μεγάλος βελγικός κατασκευαστικός όμιλος που ειδικεύεται στα έργα βυθοκόρησης, DEME, προχώρησε σε νέες συμβάσεις ανάληψης έργων σε λιμάνια στο εξωτερικό, συνολικής αξίας πλησίον των 150 εκατ. €. Πιο συγκεκριμένα, η βελγική κατασκευαστική εταιρεία αναλαμβάνει την διάνοιξη του πλευρικού καναλιού στο ανατολικό τμήμα του Port Said στην Αίγυπτο, στο πλαίσιο της ίδιας κοινοπραξίας που είχε αναλάβει στα τέλη του περασμένου έτους την διαπλάτυνση και εκβάθυνση της Διώρυγας

⁶ Βλ. προηγούμενες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατη αυτήν του άρθρου 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 99.

του Σουέζ⁷. Στον Παναμά, όπου ήδη η DEME έχει εργαστεί κατά το διάστημα 2009-2012, θα εκτελέσει έργο διαπλάτυνσης και εκβάθυνσης της εισόδου στην διώρυγα του Παναμά από την πλευρά του Ειρηνικού. Τέλος, η DEME είναι μια από τις εταιρείες που θα εργαστούν στο πλαίσιο κοινοπραξίας για την διαπλάτυνση και την εκβάθυνση της εισόδου στο λιμάνι της Μυρσίνης, στη νότια Τουρκία.

Συγχώνευση ζυθοποιιών AB InBev και SAB Miller: Σε συνέχεια σχετικών αναφορών μας σε προηγούμενα ενημερωτικά δελτία⁸, βελγικά οικονομικά δημοσιεύματα ανέφεραν στα μέσα Νοεμβρίου πως η εξαγορά από τον μεγαλύτερο όμιλο ζυθοποιίας παγκοσμίως, την βελγο-βραζιλιανών συμφερόντων AB InBev, της δεύτερης μεγαλύτερης, βρετανο-νοτιοαφρικανικών συμφερόντων SABMiller, πρόκειται να λάβει χώρα σε 4 στάδια και μέσα από μία σειρά πολύπλοκων χρηματοοικονομικών συναλλαγών, μεταξύ των οποίων σίγουρα δύο δημόσιες προσφορές μετοχών, μία συγχώνευση, καθώς και μία εισαγωγή του νέου σχήματος στο Χρηματιστήριο Βρυξελλών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις χρηματιστηριακών αναλυτών, αφού ολοκληρωθεί η συγχώνευση των δύο παγκόσμιων κολοσσών της ζυθοποιίας, οι πλειοψηφούντες σήμερα στο κεφάλαιο της AB InBev μέτοχοι βελγο-βραζιλιανών συμφερόντων (κυρίως των παλαιών εταιρειών Interbrew και Ambev) θα κατέχουν συνολικά μερίδιο 43,9% του νέου ομίλου και θα διατηρήσουν τον έλεγχό του, ορίζοντας 9 μέλη στο 15μελές διοικητικό του συμβούλιο. Οι κύριοι σημερινοί μέτοχοι της SAB Miller, όμιλοι Altria (ΗΠΑ) και BevCo (Κολομβία), θα κατέχουν μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, μερίδιο 16,49% του νέου σχήματος.

Ολοκλήρωση και εγκαίνια σημαντικότερων έργων υποδομής στην Βαλλονία: Στις 13 Νοεμβρίου, εγκαινιάστηκαν από την κυβέρνηση της περιφέρειας της Βαλλονίας, παρουσία του βασιλιά του Βελγίου Φιλίππου, δύο μεγάλα έργα υποδομής του ποτάμιου

δικτύου της περιφέρειας στην επαρχία της Λιέγης. Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο μεγάλο έργο αφορά τον τέταρτο υδροφράκτη στην τοποθεσία Lanaye του ποταμού Meuse, κοντά στα ολλανδικά σύνορα, η κατασκευή του οποίου είχε ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2011. Το μεγάλο εν λόγω έργο αντιπροσωπεύει συνολική αξία επένδυσης 153 εκατ. €, εκ των οποίων τα 115 εκατ. συνεισέφερε η περιφέρεια της Βαλλονίας, τα 28 εκατ. η Ε.Ε. και τα 10 εκατ. η ολλανδική κυβέρνηση. Το έργο εκτελέστηκε από κοινοπραξία κατασκευαστικών εταιρειών και εκτιμάται ότι θα διευρύνει την ετήσια μεταφορική ικανότητα του συγκεκριμένου καναλιού στην τοποθεσία Lanaye κατά 500 χιλ. τόνους (επιπλέον των 11 εκατ. τόνων που είναι η σημερινή του μεταφορική δυναμικότητα) και θα ενισχύσει την εμπορευματική κίνηση από το λιμάνι της Λιέγης προς λιμάνια της Ολλανδίας και της Γερμανίας. Το δεύτερο έργο αφορά την πλατφόρμα συνδυασμένων (multimodal) μεταφορών Trilogiort πλησίον του ποτάμιου λιμανιού της Λιέγης⁹, η κατασκευή της οποίας είχε ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2013, αντιπροσωπεύει ύψος επένδυσης λίγο άνω των 160 εκατ. € (εκ των οποίων τα 115 εκατ. προέρχονται από ιδιωτικά κεφάλαια), θα επιτρέψει την μεταφορά 200 χιλ. εμπορευματοκιβωτίων σε ετήσια βάση μέσω της ποτάμιας και της σιδηροδρομικής οδού και θα ανακουφίσει σημαντικά τον οδικό άξονα μεταξύ Λιέγης και Αμβέρσας. Ο νέος ως άνω τερματικός σταθμός στο ποτάμιο λιμάνι της Λιέγης προσδοκάται ότι θα δημιουργήσει 2.000 νέες θέσεις εργασίας. Η διαχείριση και εκμετάλλευση της πλατφόρμας έχει περιέλθει στην διαχειρίστρια εταιρεία του λιμένα του Ντουμπάι –και εκ των μεγαλύτερων εταιρειών διαχείρισης λιμένων παγκοσμίως– Dubai Ports World.

Τρίτο σε εξαγωγές μπύρας το Βέλγιο στην Ευρώπη: Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η ευρωπαϊκή ομοσπονδία ζυθοποιών (Brewers of Europe), το Βέλγιο

⁷ Βλ. σχετική παλαιότερη αναφορά μας σε άρθρο 1 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 72.

⁸ Βλ. προηγούμενες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατες εκείνες των άρθρων 4 και 4 ενημερωτικών δελτίων υπ' αριθ. 104 και 106, αντιστοίχως.

⁹ Βλ. και παλαιότερες σχετικές αναφορές μας, και κυρίως εκείνες των άρθρων 8, 3, 5 και 5 ενημερωτικών δελτίων υπ' αριθ. 66, 80, 85 και 100, αντιστοίχως.

κατατάσσεται στην τρίτη θέση μεταξύ των Ευρωπαϊών εξαγωγέων μπίρας, καθώς εξήγγε το έτος 2014 11,2 εκατ. εκατόλιτρα, σημειώνοντας ελαφρά αύξηση σε σχέση με τα 11 εκατ. εκατόλιτρα που είχε εξάγει το 2013. Την πρώτη θέση μεταξύ των Ευρωπαϊών εξαγωγέων μπίρας κατέχει η Γερμανία (με 15,4 εκατ. εκατόλιτρα) και την δεύτερη η Ολλανδία (με 13,9 εκατ. εκατόλιτρα).

Εγκρίθηκε από τις αρμόδιες βελγικές κανονιστικές αρχές το άνοιγμα των ευρυζωνικών καλωδιακών δικτύων στον ανταγωνισμό: Όπως σημείωσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος, στις 19 Νοεμβρίου, το ανώτατο συμβούλιο οπτικοακουστικών υπηρεσιών της Βαλλονίας (Conseil Supérieur de l'Audiovisuel, CSA) ενέκρινε έπειτα από αρκετά χρόνια διαφωνιών –με ορισμένες τροποποιήσεις- το σχέδιο των όρων και της τιμολογιακής πολιτικής για το άνοιγμα των ευρυζωνικών καλωδιακών υπηρεσιών του Βελγίου στον ανταγωνισμό, το οποίο σημειωτέον είχε ήδη εγκριθεί τόσο από τα ομόλογά του συμβούλια στην Φλάνδρα (VMR) και την γερμανόφωνη περιοχή της χώρας (Medienrat), όσο και από την ομοσπονδιακή κανονιστική αρχή του κλάδου τηλεπικοινωνιών (IBPT). Σύμφωνα με τα οικονομικά δημοσιεύματα, το άνοιγμα της αγοράς των καλωδιακών δικτύων στο Βέλγιο αναμένεται να ξεκινήσει κατά τους πρώτους μήνες του προσεχούς έτους.

Υψηλότατο το συνολικό φορολογικό βάρος για τις επιχειρήσεις στο Βέλγιο: Μικρή αναφορά επιφύλαξε στις 20 Νοεμβρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος στα αποτελέσματα ετήσιας έκθεσης της Παγκόσμιας Τράπεζας και της εταιρείας συμβούλων Pricewaterhouse Coopers (PwC)¹⁰, σύμφωνα με την οποία οι φορολογικές και εργοδοτικές επιβαρύνσεις αντιστοιχούν στο 58,4% του κύκλου εργασιών των βελγικών επιχειρήσεων, αρκετά πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το Βέλγιο κατατάσσεται 30^ο μεταξύ 32 ευρωπαϊκών κρατών και 164^ο μεταξύ 189 κρατών από όλο τον κόσμο, από πλευράς χειρότερων επιδόσεων όσον αφορά το ύψος

των συνολικών φορολογικών του επιβαρύνσεων προς τις επιχειρήσεις.

5. Μεγέθυνση της αγοράς καταναλωτικών ειδών κατά το τρίτο τρίμηνο τρέχοντος έτους

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε πρόσφατα η εταιρεία ερευνών αγοράς Nielsen, βασισμένα στην πορεία των πωλήσεων καταναλωτικών προϊόντων (Fast Moving Consumer Goods) και συγκεκριμένα διατροφής, ποτών, καθαρισμού και προσωπικής υγιεινής, σε υπεραγορές, σούπερ μάρκετ και εκπωτικές αλυσίδες στο Βέλγιο, κατά το τρίτο τρίμηνο τρέχοντος έτους σημειώθηκε μεγέθυνση των εσόδων. Η μεγέθυνση αυτή οφείλεται κατά τη Nielsen κυρίως στην αύξηση του επιπέδου των τιμών κατά +1,5%, ενώ οι όγκοι των πωλήσεων αυξήθηκαν μόνον κατά 0,2%. Η ονομαστική αύξηση της αξίας των πωλήσεων κατά το τρίτο τρίμηνο του 2015 ανήλθε σε 1,7%, συγκρινόμενη με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014. Κατά τις εκτιμήσεις της Nielsen, η άνοδος των πωλήσεων καταναλωτικών προϊόντων στο Βέλγιο το τρίτο τρίμηνο του 2015 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην χαλάρωση των προωθητικών / εκπωτικών πρακτικών ορισμένων λιανεμπορικών αλυσίδων, καθώς επίσης σε μία αυξημένη ζήτηση στον τομέα τόσο των αλκοολούχων ποτών, όσο και των ζεστών ροφημάτων. Παρατηρήθηκε επίσης μια στροφή των καταναλωτών προς περισσότερο υγιεινά προϊόντα. Η έρευνα της Nielsen κατέδειξε ότι κατά το τρίτο τρίμηνο τρέχοντος έτους η αλυσίδα Delhaize κατέγραψε άνοδο του κύκλου εργασιών της κατά 2,2%, ενώ η αλυσίδα Carrefour κατέγραψε αύξηση των πωλήσεων της κατά 2,7%.

6. Έγκριση του σχεδίου βελγικού προϋπολογισμού του 2016 από την Ευρ. Επιτροπή

Η Ευρ. Επιτροπή ενέκρινε στα μέσα Νοεμβρίου (17.11) τον δημοσιονομικό σχεδιασμό της βελγικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης για το προσεχές έτος, κρίνοντας ότι αυτός είναι σε γενικές γραμμές συμβατός με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει το Βέλγιο όσον αφορά την εξισορρόπηση των

¹⁰ Πρόκειται για την έκθεση "Paying Taxes 2016".

δημοσιονομικών του μεγεθών. Η Ευρ. Επιτροπή κατέταξε το Βέλγιο μεταξύ των χωρών τα δημοσιονομικά προγράμματα των οποίων συμμορφώνονται γενικά με τους μεσοπρόθεσμους στόχους που έχουν αναλάβει να επιτύχουν (για το Βέλγιο, ο βασικός στόχος είναι η επίτευξη δημοσιονομικής εξισορρόπησης το έτος 2018).

Σημειώνουμε ότι το 2013 το έλλειμμα του Βελγίου είχε ανέλθει σε 2,9% του ΑΕΠ και το 2014 σε 3,1% του ΑΕΠ, ενώ η βελγική κυβέρνηση για το 2015 προβλέπει έλλειμμα 2,6% του ΑΕΠ και για το 2016 το έλλειμμα εκτιμάται ότι θα μειωθεί σε 2% του ΑΕΠ. Η Επιτροπή φαίνεται πιο συγκρατημένη στις εκτιμήσεις της, προβλέποντας έλλειμμα 2,7% για το 2015 και 2,6% για το 2016. Το Βέλγιο εκτιμά εξάλλου ότι το διαρθρωτικό έλλειμμα θα είναι της τάξεως του 2,1% του ΑΕΠ το 2015 και του 1,2% του ΑΕΠ το 2016, ωστόσο και εδώ η Ευρ. Επιτροπή φαίνεται να έχει πιο συγκρατημένες εκτιμήσεις, με διαρθρωτικό έλλειμμα στο 2,5% του ΑΕΠ το 2015 και στο 2,1% του ΑΕΠ το 2016. Σημειωτέον ότι η βελγική ομοσπονδιακή κυβέρνηση έχει προγραμματίσει ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού ελλείμματος της τάξεως μεταξύ των 0,6 και 0,8 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με σκοπό την αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας το έτος 2018.

Όπως έχουμε επισημάνει στο αμέσως προηγούμενο ενημερωτικό δελτίο¹¹, η συστηματική εν λόγω απόκλιση μεταξύ των εκτιμήσεων της βελγικής κυβέρνησης και εκείνων της Ευρ. Επιτροπής, εάν υποθεθεί ότι οι δεύτερες είναι περισσότερο ρεαλιστικές, σημαίνει ότι κατά πάσα πιθανότητα η χώρα αποκλίνει από την πορεία της προς δημοσιονομική εξισορρόπηση το έτος 2018. Όπως επίσης έχουμε ήδη αναφέρει, η απόκλιση ανάμεσα στις εκτιμήσεις του Βελγίου και εκείνες της Ευρ. Επιτροπής, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η δεύτερη δεν αναμένει εξίσου θετικά αποτελέσματα από ορισμένα μέτρα που έχει θέσει σε εφαρμογή η κυβέρνηση Michel, και κυρίως εκείνα που περιλαμβάνονται στην επιχειρούμενη φορολογική μεταρρύθμιση,

ενώ αντιθέτως αναμένει ότι, εξαιτίας της ανοδικής πορείας του πληθωρισμού, θα πυροδοτηθεί ταχύτερα από ότι εκτιμά η βελγική κυβέρνηση η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή μισθών, συντάξεων και κοινωνικών επιδομάτων.

Η Ευρ. Επιτροπή αναμένει ως εκ τούτου από την βελγική κυβέρνηση να αναλάβει εκείνα τα μέτρα που θα κριθούν αναγκαία ώστε η εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2016 να παραμείνει εντός των καθορισμένων στόχων. Η επόμενη αξιολόγηση της πορείας των δημοσιονομικών μεγεθών του Βελγίου αναμένεται την άνοιξη του προσεχούς έτους. Όπως πάντως σημείωσε ο οικονομικός Τύπος, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ανακοίνωσε, κατόπιν της κατάθεσης του σχεδίου προϋπολογισμού στο κοινοβούλιο, την δέσμευση κονδυλίων ύψους 400 εκατ. € για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Ο οικονομικός Τύπος της χώρας εύλογα διερωτήθηκε από πού θα προκύψουν τα εν λόγω κονδύλια.

7. Εγκρίθηκε η ιδιωτικοποίηση των Proximus και Bpost

Η αρμόδια επιτροπή υποδομών του βελγικού ομοσπονδιακού κοινοβουλίου ενέκρινε στις 17 Νοεμβρίου το σχέδιο νόμου που είχε κατατεθεί από τον κυβερνητικό συνασπισμό στις αρχές Οκτωβρίου, και το οποίο ανοίγει τον δρόμο για την ιδιωτικοποίηση των βελγικών ημιδημόσιων εταιρειών τηλεπικοινωνιών (Proximus) και ταχυδρομείων (Bpost). Σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, η κυβερνητική πλειοψηφία δεν δέχθηκε καμία από τις τροπολογίες που προωθούσαν τα κόμματα της αντιπολίτευσης (κυρίως τα γαλλόφωνα σοσιαλιστικό –PS- και οικολογικό), και οι οποίες σχετίζονταν με τον καθορισμό ελάχιστου ορίου μέχρι του οποίου θα μπορεί να κατέλθει η κρατική συμμετοχή στο κεφάλαιο (ζήτημα για το οποίο το σοσιαλιστικό κόμμα είναι ριζικά αντίθετο με την πρόθεση της κυβέρνησης να θεσπίσει την δυνατότητα το μερίδιο του κράτους να πέσει κάτω από το κατώφλι του 50%). Η κυβερνητική πλειοψηφία αρνήθηκε επίσης τροπολογία η οποία είχε στόχο να διαφυλάξει την κρατική εταιρεία σιδηροδρόμων (SNCB) από ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση στο μέλλον.

¹¹ Βλ. άρθρο 3 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 106.

ΠΗΓΕΣ:

1. Γραφείο Ο.Ε.Υ. Βρυξελλών
2. ΟΟΣΑ: "Belgium: Economic forecast summary", November 2015, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
3. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
4. Χρηματοπιστήριο Βρυξελλών, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου , World Bank Group / Pricewaterhouse Coopers, "Paying Taxes 2016"
5. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, εταιρεία Nielsen
6. Ευρ. Επιτροπή: "Commission Opinion of 16.11.2015 on the Draft Budgetary Plan of Belgium", C(2015) 8100 Final, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
7. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου